

מבשר טוב

סעודה ג' פרשת בהעלותך תשע"ד

א

בפסוק "ויעש כן אהרן אל מול פני המנורה העלה נרותיה כאשר צוה ד' את משה", וברש"י פירש: "להגיד שבחו של אהרן שלא שינה"

וכבר תמהו בזאת כל המפרשים דמה גודל שבחו של אהרן שלא שינה וכי תעלה על דעתך על אהרן קדוש ד' שישינה ח"ו משהו ממה שנצטווה וא"כ מהו השבח הגדול בזה שלא שינה.

ובהמשך הפרשה איתא פרשת המתאוים שנאמר: "ויהי העם כמתאוונים רק באזני ד' וישמע ד' ויחר אפו ותבער בם אשר ד' ותאכל בקצה המחנה וגו' והאספסוף אשר בקרבו התאוו תאוה וישובו ויבכו גם בני ישראל ויאמרו מי יאכילנו בשר"

והנה הדבר הוא פלא שהרי דור המדבר היו בדרגה הגבוהה ביותר מכל הדורות שיהיו בבני ישראל והם היו דור דעה, עד שאיתא בזוהר הקדוש שעד ביאת המשיח לא יהא דור גדול כל כך כאותו הדור שהיו בזמן קבלת התורה ושמעו וראו קולות ומראות אלקים, ומאחר וכן כיצד יתכן שדוקא דור גדול בדרגות גבוהות כל כך יכשלו בתאוות מאוסות וכל שאיפתם תהא באכילת בשר וכדומה וצריך ביאור רב.

ב

ובסה"ק אזור אליהו [בהעלותך יא י] ביאר הענין שבאמת לא היה כוונתם על תאוות גשמיות אלא כל עיקר רצונם ושאפתם לא היה אלא על דרגות והשגות רוחניות שזה גם כן נחשב לתאוה אלא שהיא תאוה רוחנית ורצונם היה להגיע לדרגות גבוהות ועצומות בעבודת השי"ת.

וז"ל: וישמע משה את העם בוכה למשפחותיו איש לפתח אהלו ויחר אף ד' מאד ובעיני משה רע" ולכאורה תמוה מאד הלוא משה רע"א מהימנא היה תמיד מליץ על ישראל וכאן אמר הכתוב ובעיני משה רע"א שהוא מדרגה התחתונה מכל המדרגות כמבואר בזוה"ק שנאמר לא יגורך רע ב' סמיכות שהיה בוכה למשפחותיו ופירש רש"י על עסקי משפחות למה שהתאוו לתאוות בשר"

"ונראה דאיתא במדרש רבה לחד פירושא וז"ל האספסוף אלו הסנהדרין שנאמר אספה לי שבעים איש ומניין שהזקנים שעלו להר סיני נשרפו שנאמר ותבער אש בעדתם ואין עדה אלא סנהדרין ע"כ, והנה ביד משה הובא בשם השל"ה שכתב בשם ספר ברית מנוחה שנקרא שם המקום קברות התאוה לפי שנתאוו לראות השכינה וקברות מלשון קריבות ועל ידי זה נענשו והנה כל הדברים הנ"ל צריך פירוש ונראה דלעיל מיניה איתא במדרש על הפסוק ויהי העם כמתאוונים וז"ל בשעת מתן תורה הקילו הזקנים בשכינה ויחזו את האלקים ויאכל וישתו וכי אכילה ושתיה היו שם, למה הדבר דומה לעבד שהיה משמש את רבו ופרנסתו בידו והיה נושך ממנה כך הקלו ראשן כאילו אוכלין ושותין והיה ראויים לישרף באותה שעה הזקנים ונדב ואביהוא ומפני שהיה יום מתן תורה חביב לפני הקב"ה לפיכך לא רצה לפגוע בהם בו ביום לעשות פרצה בהן וכו' והן נשרפו כשנתאוו אותה תאוה שנאמר והאספסוף אשר בקרבו כו"

ונראה פירושו מה שכתוב כאילו אכלו ושתו על פי שכתוב בספרי מוסר דבשעה שזוכה האדם להיות לו גילוי שכינה צריך להיות באימה ויראה וצריך אזהרה יתירה לבל יעבור ממנו גילוי שכינה אבל נענשו שזנו עיניהם והיה להם הנאה מרובה וזה נקרא אכילה ושתיה ורק מפני חביבות יום שניתנה בו תורה לא נענשו באותו הום רק בכאן נתעורר אותו התאוה"

וזה פירוש והאספסוף אשר בקרבו התאוה היינו שנתעורר אותו תאוה לראות פני השכינה רק שלא היה באימה ויראה רק זנו עיניהם בגילוי השכינה ונאמר בספ"ק דמי שחושב להיות במדריגה גדולה עבור עצמו זהו עבירה גדולה ר"ל והנה גם הסנהדרין הללו דאיתא בש"ס דהדור הוא כפי מנהיגיו וכאשר מנהיגי הדור התאוה תאוה ונכנסה התאוה בשאר ישראל והם התאוה ואמרו מי יאכילנו בשר וזאת התאוה היתה רק לכשרים שבדור, אבל העם התאוה תאוה גשמיות למשפחותיהם על עסקי עריות וזה הפירוש בעיני משה רע שמשה רבינו ע"ה מגודל ענוותנותו היה חושב גם את עצמו אולי התחיל כח התאוה מאיתו כיון שהוא מנהיג הדור וזה בעיני משה רע שהיה רע בעיניו של עצמו עד שהשיב לו הקב"ה אספה לי שבעים ריש מזקני ישראל כו" עכ"ל"ק.

ואמנם זה עצמו ג"כ חטא גדול הוא מה שהאדם רוצה בעצמו שיהא לו דרגות והשגות ומדרגות רמות, דלא זה הוא רצון השי"ת רק שיהא רצונו לעשות רצון קונו ולעשות נחת רוח להבורא יתברך שמו ויעבדנו בפשיטות ומה שיבוא לדרגות יבוא מאליו אך לא על זה צריך שתהא שאיפת האדם וזה היה חטאם של המתאווים שנתאוה להשגות וגדלות בעבודתו יתברך וזה היה קברות המתאווים שהתאוה תאוות רוחניות להשגות ומדרגות.

ג

וביאור דברי קדשו נראה על פי דברי א"ז בסה"ק תולדות אדם [פרשה דידן] שביאר דענין תאוות בשר שהיה להם הוא כדי להתעלות ביותר בעבודת השי"ת וז"ל"ק: "ועיקר תשובה, לתקן הן על להבא והן על שעבר, מה שעשה עד הנה שלא כהוגן. ועל ידי כח התשובה, שיתנהגו עם דברים הגשמיים על צד הטוב, בא עליה לכל הנבראים, אפילו להדוממים ולהצומחים גם כן. כי בכל הדברים שבעולם יש תערובות טוב בהם. וכמו שמצינו בגמרא (ברכות מ.), שאמרו חז"ל: שאין התינוק יכול לקרות אבא, עד שהוא טועם טעם דגן. הרי מצינו שהדיבור של אדם תלוי בזה גם כן. גם מצינו (ב"ק עב.) שאמר אמורא אחד שאין דעתו צלולה עכשיו להורות הלכה, מחמת שלא אכל בישראל דתורא. הרי מצינו שכל הדברים בעולם צריכים זה לזה. והאדם, אף שהוא במעלתו הגבוה, שיש בו כח המדבר גם כן, צריך לדברים הפחותים ממנו במעלה, כמו פת ובשר, שחיותו של אדם תלוי בהם גם כן. ורצונו יתברך היה שיתנהג האדם בדברים המוכרחים לצרכי הגוף על צד היותר טוב, בכדי להעלות כל הדברים הפחותים לשורשם הרמתה".

"וזה כוונת הפסוק: והאספסוף אשר בקרבו התאוה תאוה סתם, והגם שעיקר התלונה שלהם היה בשר, אף על פי כן אמר תאוה סתם, בכדי לכלול כל התאוות. וכולל בזה כל התאוות, מחמת שעדיין המה מעורבים טוב עם רע. לכן נקראים בשם ערב רב. ואחר כך אמר: וישובו ויבכו גם בני ישראל, היינו: הצדיקים אשר בשם ישראל מכונים, תיכף היו מרגישים בזה מטעם הנ"ל, והתחילו תיכף לתקן זאת על ידי כח התשובה. וכמרוז בתיתב וישובו. וגם תיבת מי מורה גם כן על תשובה, כי מ"י בגימטריא נ', חמשים שערי בינה. וגם מי שרוצה להתבונן באיזה דבר, אומר: מה הוא זה. (א. לכן הוא מורה על תשובה.ב) ועל ידי זה אמרו: מי יאכילנו בשר, מחמת שהיו רוצים להגיע אל התשובה המעולה יותר, לעורר האיתערוותא דלתתא אפילו מדברים הגשמיים, ולברור מהם הטוב, ולהעלות אותם לשרשן הגבוה למעלה למעלה. ואמרו בשר, שמחמתם יבואו לדעת צלולה כנ"ל. וגם עשו תשובה על העבר גם כן, ואמרו: זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חנם, ופירשו חז"ל (ספרי ורש"י יא ה): "חנם בלי מצוות". מה 'בלי מצוות', היינו: בלי מצות ברכה לפני ולאחריה, כי אסור להנות מעולם הזה בלא ברכה, (ברכות לה.)" עכ"ל"ק.

ומבואר בדברי קדשו על פי מה דאיתא כמה פעמים בגמרא דהאמוראים הקדושים דוקא על ידי אכילתם היה להם יותר צלילות הדעת וכדאיתא בגמרא בבא קמא [עב.] ששאל רבא את רב נחמן וענה לו תשובה ולמחר אמר לו באופן אחר: "א"ל הכי נמי, אידי דנסיב רישא גנב משל אביו וטבח ומכר ואח"כ מת אביו, נסיב סיפא נמי גנב משל אביו ומת אביו ואח"כ טבח ומכר. לצפרא א"ל: חמשה בקר אמר רחמנא ואפי' חמשה חצאי בקר, והאי דלא אמרי לך באורתא דלא אכלי בשרא דתורא" ע"כ.

וכמו כן איתא בעירובין [סד]: "אמר רב נחמן: לא מעליא הא שמעתא; דהא אנא, כל כמה דלא שתינא רביעתא דחמרא לא צילא דעתא" ע"כ.

וכל זה משום שהאוכל הגשמי אצל הצדיקים מוסיף להם דעת והשגות שיוכלו להשיג דעת התורה הקדושה ביותר וכמו שאיתא בגמרא ברכות [מ.]: "שאינן התינוק יודע לקרות אבא ואמא עד שיטעום טעם דגן" ע"כ, ומוכח מכל זה דהאוכל הגשמי יש בו להוסיף באדם דעת והשגות להשיג יותר בתורה הקדושה ובעבודת השי"ת.

ומעתה יתבאר היטב דברי ה"ק אזור אליהו שהובא לעיל בביאור חטאם של דור המתאוים משום שהם היה להם תמיד המן שירד להם מן השמים והוא לחם של מלאכי השרת וכדאיתא בתהלים לחם אבירים אכל איש ובאמת המן אף שהוא דרגה גבוהה מאד שמלאכי השרת משתמשים בו מכל מקום הרי חסר בו הכח המיוחד שיש במאכלים גשמיים שהרי מלאכי השרת נקראים עומדים וכדאיתא בזכריה [ג ז]: "ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה" משום שהמלאך אינו יכול לעלות ולהתעלות בדרגות יותר ממה שנברא עמם, ואולם בני אדם הם ההולכים ויכולים להתעלות יותר ויותר במדרגות רמות ונשגבות.

וזאת היתה הסיבה שנתאוו תאוה ואף בשר בקשו להם ולא הסתפקו במן אף שהוא מאכל מלאכי השרת, משום שחפצו על ידי אכילתם הגשמי להוציא הניצוצות הקדושה ולהתעלות עמם יותר ויותר במדרגות רבות ונשגבות, שדוקא על ידי העבודה להפריד הרוחני מהגשמי ולהוציא ניצוצות הקדושה שבאוכל הגשמי על ידי זה מתעלה האדם ביותר בעבודתו אותו יתברך.

ואמנם רצונם ושאפתם נחשבו לחטא גדול כמו שנתבאר משום שהאדם צריך להיות שאיפתו אך לעשות רצון קונו ולעבדו יתברך ואף בלא השגות ובלא מדרגות כלל ויהא שמח בחלקו ובעבודתו שזכה לה, ואל יחפוץ דוקא בגדולות אלא על האדם לעשות את שלו ומאליו יגיעו לו המדרגות וההשגות ולא בהם יהא חפצו ורצונו.

וכמו שאיתא בתפילת הרה"ק בעל נועם אלימלך זי"ע "וממדרגה למדרגה תעלנו" היינו שסדר הדברים צריך שיהא לאט לאט ולא בפעם אחת שיעלה בלא סדר שאז יכול ליפול הרבה ממדרגתו ויגיע ח"ו עד שאול תחתית ועל כן צריך האדם שיעבוד השי"ת לפי מדרגתו ומצבו ולא יחפוץ דוקא בגדולות ונפלאות.

וידוע מצדיקים גדולים שרצו להשפיע עליהם משמים מדרגות גדולות ונשגבות ולא רצו לקבלם כי אם לעבוד השי"ת ברצון ובשמחה בחלקם ולא להלך בגדולות ונפלאות.

ד

והיוצא מן הדברים שהאדם צריך להזהר שלא יהא חושק בהשגות ומדרגות רמות ונישאות שאינם לפי מצבו ודרגתו ותפקידו בעולם, וכמו כן אף בדברים שכן שייכים לו צריך שיהא על כל פנים מדרגה לדרגה ולא יעלה בפעם אחת כמה מדרגות שלא מצבו של עכשיו.

וכמו כן איתא בספר הקדוש דברי חיים [] שמה שאיתא בגמרא יש לו מנה רוצה מאתיים נאמר ג"כ על מדרגות רוחניות אשר דוקא אנשים גדולים יותר שיש להם מדרגה רוחנית מסויימת הרי זה גורם להם שירצו מדרגות יותר גדולות מזה וזה מביאם לחטאים רח"ל משום שהם מתאוים למדרגה אשר אינה שייכת להם.

ונראה לבאר בזה ג"כ את חטאם הגדול והנורא של המרגלים כמבואר בפרשת שלח שגרמו לארבעים שנה שמתו כל הדור ההוא על ידי שהסיתו המרגלים את בני ישראל, ובאמת יש לתמוה כיצד נפלו כל כך.

ובזוהר הקדוש [פרשת שלח דף קנח.] איתא: "וישלח אותם משה וגו', כלם אנשים, כלהו זכאין הוו ורישי דישראל הוו אבל אינון דברו לגרמייהו עיטא בישא אמאי נטלו עיטא דא אלא אמרו אי ייעלון ישראל לארעא נתעבר אנן מלמהוי רישין וימני משה רישין אחרנין דהא אנן זכינן במדברא למהוי רישין אבל בארעא לא נזכי ועל דנטלי עיטא בישא לגרמייהו מיתו אינון וכל אינון דנטלן מלייהו" ע"כ.

ומבואר מדברי הזוהר הקדוש שסיבת חטאם של המרגלים היה משום שחששו שכאשר יכנסו לארץ ישראל ירדו מגדולתם ונשיאותם ולכן הוציאו את דיבת הארץ רעה.

ואולם בפשטות לפלא יחשב שהרי התורה מעידה על אותם האנשים "כולם אנשים ראשי בני ישראל המה" והיינו שודאי היו אנשים גדולים עד מאד, והיו בני דרגה גבוהה בעבודת השי"ת ואיך יתכן לומר שבעבור הכבוד המאוס והשררה וההנהגה ילכו ויוציאו דיבת הארץ ויחטיאו את כל בני ישראל.

אמנם להנתבאר לעיל יובן היטב דבאמת עיקר מה שחששו ליכנס לארץ היינו משום שידעו שדרך הנהגת בני ישראל בארץ ישראל לא תהא באותה דרגה נשגבה כמו בהיותם במדבר שהרי בהיותם במדבר היו בדרגה גבוהה ביותר שלא היה הנהגתם בדרך הטבע כלל וכמו שמצינו כל הנסים שנעשו בידי משה רבינו ע"ה בדור המדבר שהיו לגמרי חוץ לדרך הטבע וכל קיומם של בני ישראל כהמן וענני הכבוד וכו' הכל היה בדרך נסים ונפלאות.

ואולם ידעו שכאשר יכנסו לארץ ישראל כבר לא תהא ההנהגה באותה דרגה וכבר לא יהיו כל כך גילויים ומלחמתם בארץ היתה צריכה להיות קצת בדרך הטבע ולא בגילויים נוראים ונפלאים כמו בדור המדבר ויהיו צריכים לחרוש ולזרוע כמנהג העולם ונמצא דיפלו מדרגתם הנפלאה והנשגבה לה זכו בהיותם במדבר וזהו ביאור דברי הזוהר הקדוש שחששו שלא יהיו ראשים היינו שלא יהא להם הדרגות וההשגות הנפלאות בגדלות המוחין להם היו זוכים כסדר במדבר בהנהגתו הפלאית של משה רבינו ע"ה.

ואמנם הם טעו טעות מרה ונוראה משום שאין חפץ השי"ת בדרגות והשגות כי אם לעבדו בלב שלם ובמחשבה תמה כמו שנתבאר ולא לרצות דוקא בהשגות גבוהות למעלה מדרגת האדם, ונמצא דאדרבה טובה גדולה היה להם לבני ישראל בהכנסם לארץ ישראל בה יעבדו את השי"ת בעבודת אדמה ובדרגה הפשוטה שהם אוחזים בה ובזה יהא להשי"ת נחת רוח מעבודתם יותר מהעבודה בהשגות גבוהות.

ה

ומצינו שנאמר בפרשת שליחת המרגלים "והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ והימים ימי ביכורי ענבים" ונראה לבאר שהתורה רמזה בזה להמרגלים על מצוות הביכורים כדי להצילם לבל יפלו ברשת היצר אשר מפתה אותם לרצות להשיג דוקא מדרגות גבוהות והוא על פי מה שכתב אא"ז בסה"ק תולדות אדם [פר' כי תבוא] על מהותה של מצוות ביכורים וז"ל: "ונאמר ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך (דברים ו ה), ואמרו חז"ל (ברכות נד.): בשני יצריך. היינו: שצריך האדם לעבוד את ה' בגוף ובנפש, שהם שני יצרי של אדם, יצר טוב ויצר הרע. ושני היצרים האלה, האחד היינו הנשמה, שהיא יצר טוב, והוא בהסתר. ומעשה הגוף והוא היצר הרע, הוא בגלוי. וצריך האדם לשבר כוחות הגופניים שלו לגמרי, שלא יהיה הגוף שולט על הנשמה, ושפחה תירש גבירתה (משלי ל כג, עי' זח"ב קיז:), שהוא הנשמה שנחצבה מלמעלה".

"ומחמת שטבע האדם נמשך אחר פרי החדשה, עד כי בעודו בכפו יבלענה (ישעי' כח ד), מורה על זה מצות ביכורים, שצריך האדם לשבר את כח הטבע שלו, היינו: כח הגוף, עבור המקום ברוך הוא. אלא הפרי הראשון צריך להביאה אל בית הבחירה" עכ"ל"ק.

ונמצא מדבריו הקדושים דיסוד מצוות ביכורים היינו שיתגבר האדם על עצמו אף כאשר נוטה ליבו לחטוף הדבר בעודו בכפו יבלענו, הרי הוא מתגבר על עצמו ומוסרו להשי"ת, וכמו כן זה היה מצוותם של המרגלים שיתגברו על עצמם ועל תאוותם ורצונם ושאיתם למדרגות גדולות ונישאות על הכל יתגברו ולא יעשו אלא רצון קונם וחפץ צורם ולכך נרמז להם "והימים ימי ביכורי ענבים" היינו שהם עומדים באותו נסיון שיש להאדם בעת מצוות ביכורים שצריך להתגבר על רצונו ותאוותו.

וביותר נרמז להם "והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ" ואיתא בספרים הקדושים הכוונה דהאדם צריך ליקח חיזוק גדול מפרי הארץ שהרי דרך העולם כאשר שותלים גרעין הפרי בארץ הרי הוא צריך מקודם להירקב ולהתקלקל לגמרי ורק אז שייך שיהא נשרש בארץ ויוציא אח"כ אילנות נאים ופירות מתוקים, וכמו כן האדם צריך לידע אשר בתחילת מעשיו נראה אף שאינו מצליח ואינו עולה במדרגות הראויות לו ואפ"ה יעבוד את השי"ת וידע אשר דוקא בדרך זו יראה הצלחה גדולה כי זהו תכלית עבודת השי"ת אשר אף אם אינו רואה שמגיע לדרגות גדולות מכל מקום יעשה את שלו והשי"ת יעזרנו שיצליח בעבודתו ודוקא בדרך זו יגדל ויעשה פרי.

ו

ובספר הקדוש היכל הברכה [פרשת בחוקותי] הביא בשם הרה"ק רבי מענדיל מוויטעפסק זי"ע שכתב במכתב וז"ל: "מצאתי כתב הרב רבינו מנחם מנדיל תשובה כוללת בעסק העבודה, אשר רבים צועקים על המחשבות הזרות. – והתהוות הסיבה הוא הגדלות שבהם, שאינם שמחים בעבודתם, שזכו להיות מאומרי שיר לפני אדון כל וכו'".

"אבל לא די להם בזה, כי אם גדולת ונפלאות, כי הנה איתא להיות 'שמח בחלקו' גם בעסק התורה והמצוות, אם מעט ואם הרבה. וישמח שמחה רבה על שזכה להיות יהודי, וישתתף נפשו עם כל המון ישראל באמת ובלב תמים, ולא יבקש גדולה. אזי ילך בהכנעה גדולה מעולם ועד עולם, ויהנה וישמח מאורו יתברך".

"מה שאין כן אם אינו נהנה ושמח בחלקו, אזי ידחה מכל וכל. ואף שהוא במדרגה גדולה, בקל יכול כל אדם לבוא לזה, אם תבקשהו ככסף אז תבין. – וכל המחשבות רעות הוא מפני שאינו שמח בעבודתו, ורוצה בגדלות ממנו. ואותו המדרגה שהוא עומד בה, מפתהו היצר שזה אינו כלום, מה לך להתפלל בכוונה על כל פנים להבין פירוש המילות, שתפילה כזאת אינו כלום, אלא להתפלל בדביקות ובהתפשטות ובהתלהבות, ונותן לו יאוש בליבו, עד שמדחהו מכל וכל, וכן לענין התורה ומצוות. וכשרוצה דוקא בגדולת, אזי שולחין לו מחשבה ודוחין אותו לחוץ".

"וכל אדם צריך לשמוח במדרגה שהוא עומד בו, ולא יאמר מה אני ספון וחשוב בתפילתי שהיא בלא אהבה ויראה, וכן תורת. אל יאמר כן, אלא ישתתף עצמו עם כל חי, ובפרט עם כל המון ישראל".

"עיינין ספר הכהן הגדול (תולדות יעקב יוסף מפולנאה) פרשת עקב, שמעתי ממורי מרן אלקי אור ישראל בעש"ט זצ"ל, שרוב ענוותנותו של אדם גורם שנתרחק מעבודת השם יתברך, שמצד שפלותו אינו מאמין כי האדם גורם על ידי תפילתו ותורתו שפע אל כל העולמות, וגם המלאכים ניזונים על ידי תורתו ותפילתו, וייחודים שלו שעושה בכל תנועה. שאילו היה מאמין זה, כמה היה עובד את ה' בשמחה וביראה מרב כל, והיה נזהר בכל אות ותנועה ומילה לאומרה כדקא יאות".

"וגם לתת לב אל מה שאמר שלמה [דוד] המלך ע"ה(תהלים סח, יד) 'אם תשכבון בין שפתים', שהקב"ה שומר ושוקד על שפתי האדם, לנושקם כשהוא אומר בדחילו ורחימו, ובלב אמת ובהכנעה אמיתות, בשיתוף כל המון ישראל. ולא יבקש מדרגה יותר מהפחות שבישראל, ואז יעלה ממדרגה למדרגה בגודל אור ושמחה ובהארה נפלאה, ויאמין שכל תנועותיו ודיבורו ועסקיו והילוכו עושה רושם למעלה וכו'" עכל"ק.

ובזה נראה לפרש ג"כ פרשת המעפילים שהיה מיד אחר מעשה המרגלים ונאמר: "וישכימו בבוקר ויעלו אל ראש ההר לאמר הננו ועלינו אל המקום אשר אמר ד' כי חטאנו ויאמר משה למה זה אתם עוברים את פי ד' והיא לא תצלח אל תעלו כי אין ד' בקרבכם ולא תנגפו לפני אויביכם כו' ויעפילו לעלות אל ראש ההר וארות ברית ד' ומשה לא משו מקרב המחנה וירד העמלקי והכנעני היושב בהר ההוא ויכום ויכתום עד החרמה"

וביאור הדברים הוא שבני ישראל רצו להעפיל ולעלות במדרגות שאינם שייכים להם ומשה רעיא מהימנא אמר להם אל תעפילו והיא לא תצלח כי אין זה רצון השי"ת שיעלה האדם במדרגות רבות אשר אין שייכים למצבו ולעבודתו כי אם תהא דרכו לאט ובבטחה לפי דרגתו ומצבו ולא יחפש לעלות מהר במדרגות ואז יהא בטוח בדרכו לבלתי יפול מעבודתו.

ז

ובספה"ק בעל שם טוב על התורה מובא [רנד]: "פעם שמע הבעל שם טוב הק' זי"ע בת קול שהפסיד כל חלקו בעולם הבא, בעבור שהבטיח לעקרה אחת שהיתה עקרה מששת ימי בראשית שתלד זכר, ונצרך לזה להפוך סדרי בראשית. ושמח מאד על בת קול זו, שמעתה יוכל לעבוד השם יתברך שלא על מנת לקבל פרס, רק "לעשות נחת רוח לבורא יתברך שמו". ולשמחתו זו יצאה שוב בת קול, שבשביל זו השמחה זכה בחזרה בכל חלקו בעולם הבא" עכל"ק.

ואא"ז בספה"ק דברי בינה [נשא מט.] כתב וזל"ק: "וכמו שאיתא בשם הבעל שם טוב הקדוש זי"ע"א, שפעם אחת היה בסכנה עצומה וצרה גדולה, לפי שהיה לו נפילה מכל מדרגותיו, ולא היה ביכולתו לחזק עצמו בשום דבר, ולא היה ביכולת לומר אפילו שום תפלה ובקשה. והיה מתחיל לומר אותיות אלפא ביתא. ומיד חזק עצמו ושב למדרגותיו לרום המעלות" עכל"ק.

הרי לנו מזה לימוד למעשה שהרי בודאי הבעל שם טוב הקדוש שהיה מדרגתו עצומה ונוראה לאין שיעור ובבת אחת נפל מכל מדרגותיו וידיעותיו ולא ידע כי אם לומר א"ב, ואפ"ה לא נפל בדעתו כי אם אמר הא"ב ברוב רצון ותשוקה כדי לעשות רצון קונו ועל ידי זה עצמו חזרו אליו כל מדרגותיו והשגותיו.

וכן איתא בספיה"ק תולדות אדם על הפסוק התיצבו וראו את ישועת ד' היינו שיש לפעמים מצבים שאין מבקשים מהאדם שיתעלה בעבודתו יתברך כי אם יתייצב על מצבו ולא יפול, וזה גופא רצון השי"ת שיעשה האדם רצונו אף אם אינו רואה פירות גדולים ואין מצליח כ"כ לעלות בדרגות מכל מקום האדם יעשה את שלו והשי"ת יעזרנו בודאי שיתעלה כראוי בעבודתו יתברך.

ואדרבה בודאי עיקר הנחת רוח שיש להקב"ה מעבודת בני ישראל הוא מדורות אלו שהם שפלים יותר ואין מצליחים כראוי בעבודת השי"ת ובכל אופן משתדל האדם לעבוד כפי כחו ומצבו זה עצמו גורם נחת רוח עצום למעלה בשמים אף יותר מאשר מדרגות הדורות הקודמים אשר לא היו כ"כ בהסתר פנים.

ואיתא בספרים הקדושים דזה עצמו הוא סיבת אריכות הגלות משום שהקב"ה יש לו נחת רוח עצום מעבודת בני ישראל שעובדים אותו בכל מצב ואף כאשר אין הולך להם כראוי ואין מצליחים להתעלות כאשר אותה נפשם ואפ"ה משתדלים ביגיעה עצומה לעמוד בנסיונות הזמן ולהשתדל עד כמה שידם מגעת בתורה ותפילה ולעשות רצון קונם ואפילו שהם בקטנות המוחין, זה עצמו הנחת רוח הגדול ביותר בשביל השי"ת.

ובזה נראה לפרש דברי רש"י ויעש כן אהרן שלא שינה והקשינו מהו השבח בזה אך להנתבאר נראה דדוקא זה היה שבחו של אהרן שעשה עבודתו כעבד לפני השי"ת ובלא רצון להתעלות כלל וכל עיקר שאיפתו לא היה בעבור השגות ומדרגות אף שבודאי בעבודת המנורה היו כרוכים השגות גדולות ומדרגות כמובן אך הוא לא היה רצונו כי אם לעשות רצון קונו ולעשות נחת רוח לפניו יתברך ולא להתעלות במדרגות וזהו הפירוש "להגיד שבחו של אהרן שלא שינה" היינו שלא שינה להכניס רצון עצמו ולחפש מעלות רמות ונשגבות כי אם כל חפצו לעשות רצון קונו באמת ובתמים.

וזהו הלימוד לכל בני ישראל על דרך העבודה האמיתית שיהא עבודתם לפי מצבם ודרגתם ולעמוד בכל הנסיונות ולעבוד השי"ת בלא לחפש דוקא ההשגות וגדלות המוחין כי אם לעשות רצון השי"ת וכמו שנתבאר ואז בטוחים הם שלא יפלו כי אם יגדלו ויעשו פרי.

יעזור השי"ת שנזכה במהרה להגילוי דלעתיד לבוא שאז יתבער הרע ויוכלו בני ישראל לעלות מדרגה לדרגה עד אין סוף ונזכה לזה במהרה בביאת גואל צדק במהרה בימינו אמן.

לקבלת הגליון מידי יום רביעי שילחו מייל ל m0732951213@gmail.com